

บทที่ 3

วิธีการดำเนินงานวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อทราบปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเลือกใช้บริการสุขภาพในสถานพยาบาลที่พึงประสงค์ของผู้ประกันตนในสถานพยาบาลจังหวัดลำปาง และได้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อผู้ที่เกี่ยวข้อง การศึกษาครั้งนี้เป็นการวิจัยประเภทเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยมีแนวทางการดำเนินการวิจัยดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรที่ศึกษา

ประชากรที่ศึกษา ได้แก่ ผู้ประกันตนที่ใช้สิทธิประกันสังคมที่เลือกใช้บริการสุขภาพในแผนกผู้ป่วยนอก ของสถานพยาบาลในจังหวัดลำปาง จำนวนทั้งสิ้น 14 แห่ง ได้แก่ โรงพยาบาลลำปาง โรงพยาบาลค่ายสุรศักดิ์มนตรี โรงพยาบาลวังเหนือ โรงพยาบาลงาว โรงพยาบาลแจ้ห่ม โรงพยาบาลเมืองปาน โรงพยาบาลแม่เมาะ โรงพยาบาลแม่ทะ โรงพยาบาลเกาะคา โรงพยาบาลเสริมงาม โรงพยาบาลห้างฉัตร โรงพยาบาลสบปราบ โรงพยาบาลเถิน โรงพยาบาลแม่พริก ในเดือนมกราคม- ธันวาคม 2553 มีจำนวนผู้ประกันตนใช้สิทธิประกันสังคมเข้ารับบริการ 105,781 ราย (สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดลำปาง กระทรวงสาธารณสุข รายงานประจำปีงบประมาณ 2553) ดังแสดงในตารางที่ 3.1

ตารางที่ 3.1 จำนวนผู้ประกันตนที่ใช้บริการในแผนกผู้ป่วยนอกของสถานพยาบาลในจังหวัดลำปาง

สถานพยาบาล	จำนวนใช้บริการ(ราย)/ปี
1. สังกัดกระทรวงกลาโหม	
1.1 โรงพยาบาลค่ายสุรศักดิ์มนตรี	30,510
2. สังกัดกระทรวงสาธารณสุข	
2.1 โรงพยาบาลลำปาง	10,984
2.2 โรงพยาบาลวังเหนือ	1,894
2.3 โรงพยาบาลงาว	2,134
2.4 โรงพยาบาลแจ้ห่ม	3,480
2.5 โรงพยาบาลเมืองปาน	1,750
2.6 โรงพยาบาลแม่เมาะ	11,967
2.7 โรงพยาบาลแม่ทะ	8,678
2.8 โรงพยาบาลเกาะคา	13,248
2.9 โรงพยาบาลห้างฉัตร	12,809
2.10 โรงพยาบาลเสริมงาม	1,315
2.11 โรงพยาบาลสบปราบ	2,263
2.12 โรงพยาบาลเถิน	4,086
2.13 โรงพยาบาลแม่พริก	663
รวม	105,781

ที่มา: สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดลำปาง, กระทรวงสาธารณสุข รายงานประจำปีงบประมาณ 2553

1.2 กลุ่มตัวอย่าง

การคำนวณหาขนาดตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาเป็นการคำนวณจากจำนวนครั้งของผู้ประกันตนที่ใช้บริการแผนกผู้ป่วยนอกในสถานพยาบาลจังหวัดลำปางปี พ.ศ.2553 โดยใช้สูตรในการคำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่างเมื่อประชากรกลุ่มเป้าหมายมีขนาด 10,000 คนขึ้นไป ดังต่อไปนี้ (ฉวีวรรณ บุญสุยา 2543: 88)

$$n = z_{\alpha/2}^2 p(1-p)/d^2$$

เมื่อ n = ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

$z_{\alpha/2}$ = ค่าคะแนนมาตรฐานเมื่อกำหนดระดับความเชื่อมั่น 95% = 1.96

d = ความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับได้ซึ่งผู้วิจัยกำหนดไว้ที่ 0.05

p = สัดส่วนการมารับบริการแผนกผู้ป่วยนอกเท่ากับ 0.63 (ธันวาคม 2553)

1.2.1 ขั้นตอนการคำนวณหาขนาดตัวอย่าง

1) ขั้นตอนที่ 1 คำนวณหาขนาดตัวอย่างจากจำนวนประชากร สำหรับการศึกษาวิจัย โดยใช้สูตรการคำนวณหาขนาดตัวอย่างดังกล่าว ดังนี้

$$\begin{aligned} n &= z_{\alpha/2}^2 p(1-p)/d^2 \\ &= \frac{(1.96)^2 (0.63)(1-0.63)}{(0.05)^2} \\ &= 358 \end{aligned}$$

ดังนั้น จากการคำนวณได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดสำหรับการวิจัยครั้งนี้เท่ากับ 358 ตัวอย่าง

2) ขั้นตอนที่ 2 การเลือกกลุ่มตัวอย่าง

การเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) สำหรับการวิจัยครั้งนี้ เพื่อให้ได้ขนาดตัวอย่างที่เป็นตัวแทนประชากรทั้งหมด 358 ตัวอย่าง มีขั้นตอนการสุ่มดังนี้

การสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) โดยการจับฉลากสถานพยาบาลในจังหวัดลำปาง จำนวน 14 แห่ง จัดแบ่งเป็นโซนการให้บริการจำนวน 3 โซน ตามโซนการนิเทศงานและสภาพภูมิประเทศของจังหวัดลำปาง เพื่อคัดเลือกตัวแทนสถานพยาบาลในแต่ละโซนตามรายชื่อที่สุ่มได้ ดังนี้

(1) โซนเหนือ มีจำนวน 4 แห่ง ได้แก่ โรงพยาบาลวังเหนือ โรงพยาบาลงาว โรงพยาบาลแจ้ห่ม โรงพยาบาลเมืองปาน

สุ่มตัวอย่างได้จำนวน 2 แห่ง ได้แก่ โรงพยาบาลวังเหนือ โรงพยาบาลงาว

(2) โชนกลาง มีจำนวน 6 แห่ง ได้แก่ โรงพยาบาลลำปาง โรงพยาบาลค่ายสุรศักดิ์มนตรี โรงพยาบาลแม่เมาะ โรงพยาบาลแม่ทะ โรงพยาบาลเกาะคา โรงพยาบาลห้างฉัตร
 สุ่มตัวอย่างได้ จำนวน 3 แห่ง ได้แก่ โรงพยาบาลเกาะคา โรงพยาบาลห้างฉัตร โรงพยาบาลแม่เมาะ

(3) โชนใต้ มีจำนวน 4 แห่ง ได้แก่ โรงพยาบาลเสริมงาม โรงพยาบาลสบปราบ โรงพยาบาลเถิน โรงพยาบาลแม่พริก

สุ่มตัวอย่างได้จำนวน 2 แห่ง ได้แก่ โรงพยาบาลเสริมงาม โรงพยาบาลสบปราบ

3) ขั้นตอนที่ 3 นำขนาดตัวอย่างที่ได้มาคำนวณหาสัดส่วนของผู้ประกันตนที่ใช้สิทธิประกันสังคมใช้บริการในแต่ละสถานพยาบาล ที่เลือกได้ตามขั้นตอนที่ 2 โดยใช้วิธี Proportional allocation of sample size ดังแสดงในตารางที่ 3.2

ตารางที่ 3.2 การหาขนาดตัวอย่างประชากรตามสัดส่วน

สถานพยาบาล	จำนวนผู้ประกันตนที่ใช้บริการ (ราย)	จำนวนตัวอย่าง (ราย)
1. โรงพยาบาลวังเหนือ	1,894	15
2. โรงพยาบาลงาว	2,134	17
3. โรงพยาบาลแม่เมาะ	11,967	94
4. โรงพยาบาลเกาะคา	13,248	104
5. โรงพยาบาลห้างฉัตร	12,809	100
6. โรงพยาบาลเสริมงาม	1,315	10
7. โรงพยาบาลสบปราบ	2,263	18
รวม	45,630	358

1.2.2 การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสุ่มตัวอย่างแบบสะดวก (Convenience Sampling) โดยผู้ประกันตนที่ใช้สิทธิประกันสังคมที่มาใช้บริการในสถานพยาบาล ตอบแบบสอบถามที่ได้จัดเตรียมไว้ให้ครบตาม จำนวน 358 ตัวอย่าง จากสถานพยาบาลในจังหวัดลำปาง ที่สุ่มได้ในขั้นตอนที่ 2 ในระหว่างวันที่ 20 พฤษภาคม 2555 – 31 พฤษภาคม 2555

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากการศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และการทบทวนรายงานการวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยประกอบด้วย 6 ส่วน ได้แก่ คุณลักษณะส่วนบุคคล ความรู้สิทธิประโยชน์ประกันสังคม การเข้าถึงบริการ ปัจจัยสนับสนุน คุณลักษณะสถานพยาบาลที่พึงประสงค์ และปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับการเลือกใช้บริการสุขภาพในสถานพยาบาลที่พึงประสงค์ของผู้ประกันตนจังหวัดลำปาง ดังต่อไปนี้ (ดังภาคผนวก ก)

ส่วนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ประกันตน ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพสมรส รายได้ ระยะเวลาสิทธิประโยชน์ประกันสังคม มีจำนวนคำถามทั้งหมด 6 ข้อ ลักษณะคำถามเป็นแบบปลายเปิดและปลายปิด

ส่วนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับความรู้สิทธิประโยชน์ประกันสังคมในการรับบริการทางการแพทย์ ได้แก่ ความรู้เกี่ยวกับกรณีเจ็บป่วยฉุกเฉินและประสบอันตรายเนื่องจากการทำงาน ประโยชน์ทดแทนของผู้ประกันตน มีจำนวนคำถามทั้งหมด 10 ข้อ ลักษณะคำถามเป็นแบบเลือกตอบคำถามเดียว โดยเลือกคำตอบที่ถูกต้องได้ 1 คะแนน คำตอบที่ไม่ถูกต้องได้ 0 คะแนน

การแปลผล

เป็นการวัดระดับความรู้เกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ประกันสังคมของผู้ประกันตน โดยประยุกต์เกณฑ์การประเมินแบบอิงเกณฑ์ของ (Bloom, 1971) คะแนนเต็ม 10 คะแนน โดยแบ่งระดับความรู้ออกเป็น 3 ระดับ คือ

ระดับความรู้สูง หมายถึง คะแนน 8-10 คะแนน (ร้อยละ 80-100)

ระดับความปานกลาง หมายถึง คะแนน 5-7 คะแนน (ร้อยละ 50-79)

ระดับความรู้ต่ำ หมายถึง คะแนนน้อยกว่า 5 คะแนน

(น้อยกว่าร้อยละ 50)

ส่วนที่ 3 เป็นคำถามเกี่ยวกับการเข้าถึงบริการ ได้แก่ ระยะทางจากบ้านห่างถึงโรงพยาบาล ระยะเวลาในการเดินทางมาถึงโรงพยาบาล จำนวนครั้งในการมาใช้บริการที่โรงพยาบาล ระยะเวลาโดยรวมในการได้รับบริการจากโรงพยาบาล และระยะเวลารอคอยแพทย์เพื่อรับการตรวจ จำนวนคำถามทั้งหมด 5 ข้อ ลักษณะคำถามเป็นแบบปลายเปิด

ส่วนที่ 4 เป็นคำถามเกี่ยวกับปัจจัยสนับสนุน ได้แก่ บุคคลในครอบครัว บุคคลภายนอก การได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับโรงพยาบาลที่มาใช้บริการ และการได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับสิทธิ

ประโยชน์การประกันสังคม จำนวนคำถามทั้งหมด 24 ข้อ ลักษณะคำถามเป็นแบบปลายปิดแบบให้เลือกตอบ ดังนี้

- 4.1 บุคคลภายในครอบครัวที่แนะนำมาใช้บริการที่โรงพยาบาล จำนวน 4 ข้อ
- 4.2 บุคคลภายนอกที่แนะนำมาใช้บริการที่โรงพยาบาล จำนวน 5 ข้อ
- 4.3 การได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับโรงพยาบาลที่มาใช้บริการ จำนวน 6 ข้อ
- 4.4 การได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ประกันสังคม จำนวน 9 ข้อ

การแปลผล

ลักษณะคำถามเป็นแบบสอบถามแบบปลายปิด (Close - ended Question) แบบเลือกตอบเพียงคำตอบเดียว โดยเป็นคำถามแบบมาตราประมาณค่าคำตอบ (Rating scale method : Likert Scale) โดยมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

- 5 คะแนน หมายถึง ระดับการสนับสนุนมากที่สุด
- 4 คะแนน หมายถึง ระดับการสนับสนุนมาก
- 3 คะแนน หมายถึง ระดับการสนับสนุนปานกลาง
- 2 คะแนน หมายถึง ระดับการสนับสนุนน้อย
- 1 คะแนน หมายถึง ระดับการสนับสนุนน้อยที่สุด

ในส่วนการวัดระดับนั้นมีการจำแนกแบ่งอันตรภาคชั้นของคะแนน สูตรการคำนวณระดับการให้คะแนนเฉลี่ยในแต่ละชั้น โดยใช้สูตรการคำนวณช่วงความกว้างของชั้น ดังนี้

$$\begin{aligned} \text{ความกว้างอันตรภาคชั้น} &= \text{พิสัย/จำนวนชั้น} \\ &= (5-1)/5 \\ &= 0.80 \end{aligned}$$

อันตรภาคชั้นเท่ากับ 0.80

ผู้วิจัย จึงกำหนดแบ่งระดับของปัจจัยการสนับสนุน ตามเกณฑ์การแปล
ความหมาย ดังนี้

ช่วงคะแนน 4.21- 5.00 หมายถึง การสนับสนุนอยู่ในระดับมากที่สุด

ช่วงคะแนน 3.41- 4.20 หมายถึง การสนับสนุนอยู่ในระดับมาก

ช่วงคะแนน 2.61- 3.40 หมายถึง การสนับสนุนอยู่ในระดับปานกลาง

ช่วงคะแนน 1.81 - 2.60 หมายถึง การสนับสนุนอยู่ในระดับน้อย

ช่วงคะแนน 1.00 - 1.80 หมายถึง การสนับสนุนอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ส่วนที่ 5 เป็นคำถามเกี่ยวกับคุณลักษณะของสถานพยาบาลที่พึงประสงค์ จำนวนคำถาม
ทั้งหมด 30 ข้อ ลักษณะคำถามเป็นแบบปลายปิดแบบให้เลือกตอบ แบ่งตามปัจจัยด้านคุณลักษณะ
ของสถานพยาบาล ดังนี้

5.1 ด้านบุคลากรและเจ้าหน้าที่ จำนวน 5 ข้อ

5.2 ด้านกระบวนการให้บริการ จำนวน 17 ข้อ

5.3 ด้านสถานที่และสภาพแวดล้อม จำนวน 8 ข้อ

การแปลผล

ลักษณะคำถามเป็นแบบสอบถามแบบปลายปิด (Close – ended Question)
แบบเลือกตอบเพียงคำตอบเดียว โดยเป็นคำถามแบบมาตราประมาณค่าคำตอบ (Rating scale method :
Likert Scale) โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

5 คะแนน หมายถึง ระดับความคิดเห็นมากที่สุด

4 คะแนน หมายถึง ระดับความคิดเห็นมาก

3 คะแนน หมายถึง ระดับความคิดเห็นปานกลาง

2 คะแนน หมายถึง ระดับความคิดเห็นน้อย

1 คะแนน หมายถึง ระดับความคิดเห็นน้อยที่สุด

ในส่วนการวัดระดับนั้นมีการจำแนกแบ่งอันตรภาคชั้นของคะแนน สูตรการ
คำนวณระดับการให้คะแนนเฉลี่ยในแต่ละชั้น โดยใช้สูตรการคำนวณช่วงความกว้างของชั้น ดังนี้

$$\begin{aligned} \text{ความกว้างอันตรภาคชั้น} &= \text{พิสัย/จำนวนชั้น} \\ &= (5-1)/5 \\ &= 0.80 \end{aligned}$$

นตรภาคชั้นเท่ากับ 0.80

ผู้วิจัย จึงกำหนดแบ่งระดับของคุณลักษณะของสถานพยาบาลที่พึงประสงค์ ตามเกณฑ์การแปลความหมาย ดังนี้

ช่วงคะแนน 4.21 - 5.00	หมายถึง ระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด
ช่วงคะแนน 3.41 - 4.20	หมายถึง ระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก
ช่วงคะแนน 2.61 - 3.40	หมายถึง ระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง
ช่วงคะแนน 1.81 - 2.60	หมายถึง ระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อย
ช่วงคะแนน 1.00 - 1.80	หมายถึง ระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ส่วนที่ 6 เป็นคำถามเกี่ยวกับปัญหาอุปสรรค และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการเลือกใช้ บริการสุขภาพในสถานพยาบาลที่พึงประสงค์ของผู้ประกันตนในจังหวัดลำปาง ได้แก่ ด้านบุคลากร และเจ้าหน้าที่ ด้านกระบวนการให้บริการ ด้านสถานที่และสภาพแวดล้อม เป็นคำถามปลายเปิด จำนวน 3 ข้อ

3. การสร้างเครื่องมือ

การสร้างเครื่องมือ มีขั้นตอนดังนี้

- 3.1 ทำการศึกษาเนื้อหา แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการประกันสังคม
- 3.2 กำหนดขอบเขต โครงสร้างกรอบแนวคิดที่จะใช้ในงานวิจัย
- 3.3 การสร้างแบบสอบถามเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล โดยให้คำถามครอบคลุมกรอบ

แนวคิด

3.4 นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อพิจารณาความถูกต้อง เพื่อให้แบบสอบถามครอบคลุมเนื้อหา และนำแบบสอบถามไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข เพื่อให้มีความชัดเจน ถูกต้องครอบคลุมเนื้อหา

3.5 ทำการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

4. การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

4.1 การวิเคราะห์ความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยการนำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จไปตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา โดยผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความชำนาญ จำนวน 5 ท่าน เพื่อเป็นผู้ตรวจสอบความสมบูรณ์ของเนื้อหาและความชัดเจนของภาษาที่ใช้ในแบบสอบถาม จากนั้นนำแบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไขให้ดียิ่งขึ้น (ดังภาคผนวก ข)

ในการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา ใช้การหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Consistency : IOC) ของคำถามแต่ละข้อ โดยให้ผู้ทรงคุณวุฒิแต่ละท่านประเมินคำถามแต่ละข้อว่า สอดคล้องกับโครงสร้างหรือเนื้อหาหรือไม่ โดยใช้เกณฑ์การให้คะแนนคำถามแต่ละข้อดังนี้

ค่า 1 หมายถึง ข้อคำถามนั้นมีความสอดคล้องกับโครงสร้างหรือเนื้อหา

ค่า 0 หมายถึง ข้อคำถามนั้นมีความกำกวม ไม่ชัดเจนด้านความสอดคล้องกับโครงสร้างหรือเนื้อหา

ค่า -1 หมายถึง ข้อคำถามนั้นไม่มีความสอดคล้องกับโครงสร้างหรือเนื้อหา

เมื่อได้คะแนนจากผู้เชี่ยวชาญแต่ละท่านแล้ว นำคะแนนมาคำนวณหาค่า IOC ดังสูตร

ต่อไปนี้

สูตรดัชนีความสอดคล้อง (Index of Consistency : IOC)

$$IOC = \frac{\sum X}{n}$$

โดยที่ IOC หมายถึง ค่าความสอดคล้องของข้อคำถามกับโครงสร้างหรือเนื้อหา

$\sum X$ หมายถึง คะแนนความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ

n หมายถึง จำนวนผู้ทรงคุณวุฒิ

เกณฑ์การเลือกคำถามมีดังนี้

1. ข้อคำถามที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.5 - 1 จัดว่าเป็นคำถามที่ใช้ได้
2. ข้อคำถามที่มีค่า IOC ต่ำกว่า 0.5 ควรมีการปรับปรุงแก้ไข หรือตัด
3. ค่า IOC = 0.7

4.2 การหาค่าความเที่ยงของแบบสอบถาม (Reliability) ในการทดสอบหาค่าความเที่ยงของแบบสอบถาม โดยนำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบและปรับปรุงแก้ไข โดยอาจารย์ที่ปรึกษาและผู้ทรงคุณวุฒิแล้ว นำไปทดลองใช้ (Try out) กับผู้ประกันตนที่มาใช้บริการที่โรงพยาบาลหางดง จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 60 ชุด และนำมาหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม ผลการวิเคราะห์ได้ดังนี้

4.2.1 ความรู้ลึทธิประโยชน์ประกันสังคม โดยใช้ KR-20 ของ Kuder Richardson ได้ค่าเท่ากับ 0.617

4.2.2 ปัจจัยสนับสนุน โดยใช้สัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาช (Cronbach's Coefficient Alpha) ได้ค่าเท่ากับ 0.914

4.2.3 คุณลักษณะสถานพยาบาลที่พึงประสงค์ โดยใช้สัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาช (Cronbach's Coefficient Alpha) ได้ค่าเท่ากับ 0.918

5. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการรวบรวมข้อมูล โดยมีขั้นตอนดังนี้

5.1 ขั้นเตรียมการ

ในส่วนของคุณลักษณะเกี่ยวกับสถิติผู้รับบริการในสถานพยาบาลได้ประสานงานขอความร่วมมือขอข้อมูลจากโรงพยาบาลลำปาง โรงพยาบาลค่ายสุรศักดิ์มนตรี และสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดลำปาง

ในส่วนข้อมูลเกี่ยวกับสถิติของผู้ประกันตน รวมถึงข้อมูลงานวิจัยต่างๆ เกี่ยวกับงานประกันสังคม ได้ประสานงานขอข้อมูลจากสำนักงานประกันสังคมจังหวัดลำปาง

5.2 ขั้นดำเนินงาน

ดำเนินการระหว่างเดือนเมษายน 2555 ถึงเดือนพฤษภาคม 2555 โดยมีขั้นตอนเก็บรวบรวมข้อมูลดังนี้

5.2.1 ผู้วิจัยขออนุญาตจากประธานคณะกรรมการประจำสาขาวิชาสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราชในการทำหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูล จากผู้อำนวยการ โรงพยาบาลบางว โรงพยาบาลบางหันเหนือ โรงพยาบาลแม่เมาะ โรงพยาบาลห้างฉัตร โรงพยาบาลเกาะคา โรงพยาบาลเสริมงามและโรงพยาบาลสบปราบ

5.2.2 ผู้วิจัยติดต่อประสานงานกับเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบงาน กลุ่มงานหลักประกันสุขภาพ ยุทธศาสตร์และสารสนเทศทางการแพทย์ โรงพยาบาล ทั้ง 7 แห่ง ในจังหวัดลำปาง เพื่อเป็นผู้ช่วยนักวิจัย โดยประสานงานในการแจกแบบสอบถามและรวบรวมส่งคืนผู้วิจัยโดยตรงภายใน 7 วัน

5.2.3 ระยะเวลาการเก็บข้อมูล ระหว่างวันที่ 20 พฤษภาคม ถึง 31 พฤษภาคม 2555 รวมเป็นระยะเวลา 11 วัน ในช่วงเวลาระหว่าง 8.00-16.30 น. การเก็บรวบรวมข้อมูล นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแล้วจำนวน 358 ชุด ออกเก็บข้อมูลจากผู้ประกันตนที่มาใช้บริการในโรงพยาบาลตามที่จัดสรรไว้ โดยมีผู้ช่วยวิจัย ช่วยเก็บแบบสอบถามและรวบรวมส่งคืนผู้วิจัย

5.2.4 ผู้วิจัยได้รับแบบสอบถามกลับคืนมาครบทั้งหมด 358 ชุด เมื่อทำการตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามแล้ว พบว่ามีแบบสอบถามที่ไม่สมบูรณ์ จำนวน 8 ชุด และมีแบบสอบถามที่สมบูรณ์สามารถนำมาใช้คำนวณค่าทางสถิติได้ จำนวน 350 ชุด คิดเป็นร้อยละ 97.76 และนำข้อมูลที่รวบรวมได้มาวิเคราะห์ทางสถิติ

6. การพิทักษ์สิทธิของผู้ตอบแบบสอบถาม

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ชี้แจงการพิทักษ์สิทธิของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยการเข้าร่วมการวิจัยครั้งนี้เป็นไปตามความสมัครใจ และการตอบแบบสอบถามในครั้งนี้จะเก็บเป็นความลับ และเปิดเผยเฉพาะในรูปแบบการนำเสนอที่เป็นผลสรุปผลการวิจัยเท่านั้น โดยคำตอบของท่านจะเป็นประโยชน์ในทางวิชาการ และการพัฒนาระบบการบริการของสถานพยาบาลในจังหวัดลำปาง

7. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการรวบรวมข้อมูล และตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม เพื่อให้ได้ข้อมูลครบถ้วน ถูกต้อง ตามที่ต้องการแล้ว โดยนำข้อมูลไปประมวลผลด้วยคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ซึ่งสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลแบ่งเป็น 2 ส่วน ดังนี้

7.1 สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics)

7.1.1 วิเคราะห์ข้อมูลลักษณะส่วนบุคคล โดยใช้การแจกแจงความถี่ (frequency) และค่าร้อยละ (percentage)

7.1.2 วิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกใช้บริการสุขภาพในสถานพยาบาลที่พึงประสงค์ของผู้ประกันตนจังหวัดลำปาง ประกอบด้วย 3 ด้าน ได้แก่ ด้านบุคลากรและเจ้าหน้าที่ ด้านกระบวนการให้บริการ และด้านสถานที่และสภาพแวดล้อม โดยคำนวณหาค่าเฉลี่ย (mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation)

7.2 สถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistics) ใช้การวิเคราะห์สมการถดถอยเชิงพหุแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis) เพื่อหาตัวแปรหรือปัจจัยต่างๆ ในการทำนายการเลือกใช้บริการสุขภาพในสถานพยาบาลที่พึงประสงค์ของผู้ประกันตนจังหวัดลำปาง ซึ่งในครั้งนี้นำมาคำนวณหาความสำคัญทางสถิติ (Level of Significance) ที่ระดับ 0.05

การวิเคราะห์สมการถดถอยเชิงพหุแบบขั้นตอน กำหนดไว้ว่า ตัวแปรที่นำมาคำนวณจะต้องเป็นตัวแปรที่วัดในระดับอันดับขึ้นไป ในการคำนวณจึงต้องปรับตัวแปรที่วัดได้ในระดับกลุ่ม และระดับอันดับ ให้เป็นตัวแปรหุ่น (Dummy Variable) ดังนี้

เพศ	กำหนดให้	0 = หญิง 1 = ชาย
วุฒิการศึกษา	กำหนดให้	0 = ระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี 1 = ระดับปริญญาตรีหรือสูงกว่า
สถานภาพสมรส	กำหนดให้	0 = สถานภาพโสด/หม้าย/หย่า 1 = สถานภาพสมรส
รายได้ต่อเดือน	กำหนดให้	0 = รายได้ น้อยกว่า 10,000 บาท และมากกว่า 15,000 บาท 1 = รายได้ 10,001-15,000

โดยทั้งนี้ได้มีการทดสอบเงื่อนไขการนำเข้าสู่สมการถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (คูสิต สุจิรารัตน์ 2550: 125) ดังนี้

- ทดสอบการกระจายของข้อมูลเชิงปริมาณ (Normal distribution) ด้วยสถิติ Nonparametric 1-sample K-S (ภาคผนวก ก)

- ทดสอบความเป็นอิสระต่อกันของตัวแปรอิสระ (Multicollinearity) ด้วยสถิติสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน (Pearson' Product Moment Correlation) รายละเอียดดังตารางที่ 3.3 และค่าปัจจัยการขยายตัวของความแปรปรวน (VIF) จากสถิติ Regression Analysis โดยค่า VIF ไม่ควรเกิน 10 ถ้ามีค่ามาก แสดงว่าตัวนั้นเกิดปัญหา Multicollinearity (คูสิต สุจิรารัตน์ 2550: 133) (ภาคผนวก ก)

โดยกำหนดตัวแปรดังนี้

X1 = อายุ

X2 = ระยะเวลาที่มีสิทธิประกันสังคม

X3 = การศึกษา

X4 = เพศ

X5 = สถานภาพสมรส

X6 = รายได้

X7 = ความรู้เกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ประกันสังคม

X8 = ระยะทางจากบ้านมาถึงโรงพยาบาล

X9 = ระยะเวลาในการเดินทางจากบ้านมาถึงโรงพยาบาล

X10 = จำนวนครั้งการมาใช้บริการ

X11 = ระยะเวลาเฉลี่ยในมาใช้บริการ

X12 = ระยะเวลารอคอยพบแพทย์

X13 = ปัจจัยสนับสนุน

Y = ปัจจัยการเลือกใช้บริการสุขภาพในสถานพยาบาลที่พึงประสงค์ของ

ผู้ประกันตน จังหวัดลำปาง

ตารางที่ 3.3 แสดงค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยของตัวพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ (b) และคะแนนมาตรฐาน (Beta) การทดสอบค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณและค่าสัมประสิทธิ์ การตัดสินใจในพหุคูณ โดยการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis)

ตัวแปร	X ₁	X ₂	X ₃	X ₄	X ₅	X ₆	X ₇	X ₈	X ₉	X ₁₀	X ₁₁	X ₁₂	X ₁₃
X ₁	1												
X ₂	.443**	1											
X ₃	-.194**	-.035	1										
X ₄	-.005	-.022	-.150**	1									
X ₅	.315**	.311**	-.279**	-.022	1								
X ₆	-.071	.011	.359**	-.064	-.054	1							
X ₇	.020	.023	.064	-.136*	.010	.048	1						
X ₈	.041	-.031	-.002	-.039	-.023	.080	-.133*	1					
X ₉	.062	-.041	-.022	-.024	-.058	-.007	-.125*	.737**	1				
X ₁₀	.241**	.128*	-.081	-.086	.100	-.022	-.033	-.138**	-.090	1			
X ₁₁	.044	.061	.030	-.068	.011	.011	-.131*	.149**	.126*	.143**	1		
X ₁₂	.109*	.140**	.031	-.016	.081	.013	-.139**	.147**	.066	.114*	.409**	1	
X ₁₃	.062	-.053	-.154**	-.043	.106*	-.072	.099	-.223**	-.117*	.112*	-.128*	-.123*	1

** มีนัยสำคัญที่ 0.01, * มีนัยสำคัญที่ 0.05

จากตารางที่ 3.3 แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร เพื่อตรวจสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่จะวิเคราะห์สมการถดถอย ซึ่งตามข้อตกลงตัวแปรอิสระไม่ควรจะมีความสัมพันธ์กันเองโดยมีค่าเท่ากับ 0.80 (คูสิต สุจิรารัตน์ 2550: 132)